

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

Secvnda Pars De Liberatione Hominis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

QVÆSTIO XI.

An non igitur Deus est misericors?

RESP. Est ille quidem misericors, verum ita ut etiam sit iustus^a. Quapropter postulat eius iustitia, quod aduersus summam Dei Maiestatem commissum est, nec per Baptismum aut Penitentiam expiatum, id quoque ut summis, hoc est sempiternis, cum animi, tum corporis supplicijs luat^b.

^a Exod. 34, 6, 7. ^b 2. Thess. 1, 5, 6, 7, 8, 9.

SECUNDA PARS
DE LIBERATIONE
HOMINIS.

DOMINICA V.

QVÆSTIO XII.

Quoniam igitur iusto Dei iudicio temporalibus & aternis pœnis obnoxij sumus, estne reliqua vlla ratio aut via, quâ his pœnis liberemur, & Deo reconciliemur?

RESP. Vult Deus suæ iustitiæ satisfieri^a, quocirca necesse est, vel per nos^b vel per alium satisfaciamus^c.

^a Deut. 27. 26. ^b Ezech. 18, 4. ^c Pf. 69. 5, 2. Cor. 5, 21.

QVÆSTIO XIII.

Possimusne ipsi per nos satisfacere?

RESP. † *Aliqua ex parte^a: † Nisi^b † Nulla^c debitum in singulos dies augeamus^d peccatis peccata accumulantes.*

^a Iob. 9, 2. ^b Rom 2, 5.

^c Iob. 9, 2. *Si voluerit contendere cum eo, non poterit ei respondere vnum pro mille.*

RESP. ^a Ex rigore iustitiæ, verum est: at poterit, vi promissionis factæ, & sibi rite applicatæ.

QVÆSTIO XIV.

Potestne vlla creaturarum, in cœlo vel in terrâ que tantum creatura sit, pro nobis satisfacere?

RESP. Nulla. Nam principio non vult Deus, quod homo peccauit, id in vlla alia creatura plectere^a, ad condignam satisfactionem. Deinde nec potest quidem, quod nihil nisi creatura sit, iram Dei aduersus peccatum sustinere, & alios ab ea liberare^b.

^a Gen. 2. 17. ^b Ierem. 4. 4. Pf. 130. 1.

QVÆSTIO XV.

Qualis ergo quarendus est Mediator?

RESP. Qui verus quidem homo sit^a, ac perfectè iustus^b, & tamen omnibus creaturis potentior, hoc est, qui simul etiam sit verus Deus^c.

^a 1. Cor. 15, 21. Hebr. 2, 14. Hebr. 2, 17. ^b Heb. 7, 26. ^c Ose. 1, 7. Ier. 23, 6.

DO-

DOMINICA VI.

QVÆSTIO XVI.

*Cur necesse est, eum verum hominem
& quidem perfecte iustum
esse?*

RESP. Quia iustitia Dei postulat, ut eadem natura humana, quæ peccavit, ipsa pro peccato dependat^a, qui vero ipse peccator esset, pro alijs dependere non posset^b de condigno.

^a Exod. 32, 33. ^b Heb. 7, 26, 27.

QVÆSTIO XVII.

*Quare oportet eum simul etiam verè
Deum esse?*

RESP. Ut potentia suæ diuinitatis, onus iræ diuinæ carne sua sustinere^a, nobisque amissam iustitiam & vitam reparare^b, ac restituere possit^c.

^a Esa. 9, 6. Esa. 53, 4. 2. Cor. 13, 4. ^b Ier. 33, 16. Esa. 53, 5, 11. ^c 1. Ioh. 4, 9.

QVÆSTIO XVIII.

*Quis autem est ille Mediator, qui simul est
verus Deus, & verus ac perfectè
iustus homo?*

RESP. Dominus noster Iesus Christus^a, qui factus est nobis sapientia à Deo, iustitia, sanctificatio & redemptio^b.

^a 1. Tim. 2, 5. Ioh. 1, 1, 2, 3, 4, 5. Ioh. 1, 14. Philip. 2, 7, 11. Per. 3, 18. ^b 1. Cor. 1, 30.

QVÆSTIO XIX.

Vnde id scis?

RESP. Ex Euangelio, quod Deus, primum in paradiso patefecit^a, ac deinceps per Patriarchas^b, & Prophetas^c propagavit, sacrificijs reliquisque ceremonijs legis adumbravit^d, ad extremum vero per filium suum Unigenitum compleuit^e.

^a Gen. 3, 14. ^b Gen. 22, 18. Gen. 26, 4. Gen. 28, 14. Gen. 49, 10. ^c Act. 3, 24. Act. 10, 43. ^d Heb. 10, 1. Col. 2, 16, 17. ^e Ioh. 2, 29. 1. Cor. 5, 7. Act. 13, 32, 33.

DOMINICA VII.

QVÆSTIO XX.

*Num igitur omnibus hominibus, qui in
Adamo perierant, per Christum sa-
lus redditur?*

RESP. Non omnibus: verum ijs tantum, qui vera viuæque fide ipsi inseruntur, eiusque beneficia amplectuntur^b cum vero Sacramentorum usu.

^a Matt. 7, 13, 14. Matt. 7, 21. ^b Ioh. 3, 16, 17, 18, Ioh. 3, 36.

QVÆSTIO XXI.

Quid est Fides?

Est † tantum^{*} gratia infusa, qua † non firmiter assentior omnibus, quæ^{*} notitia^a: Deus nobis in^a verbo suo Scripto & Tradito patefecit^b: † non autem est † sed etiam^c solum certa fiducia^c, à Spiritu Sancto^d per Euangelium^e in corde

* Fides

* meo f

** Fidelium accensa, qua in Deo acquiesco, certo statuens, non solum alijs, sed forsitan & mihi quoque indigno, remissionem peccatorum, æternam iustitiam & vitam donatam esse, idque gratis ex Dei misericordia^h, propter vnus Christi meritumⁱ primario, secundario etiam propter cuiusque meritoriam cooperationem.*

a Iacob. 2, 19. Luc 8, 13. *b* Act. 24, 14. c. Hebr. 10, 1. Rom 4, 20, 21. Ephes. 3, 12. d. 2. Cor. 4, 13. e. Rom 10, 17. f. Rom. 10. 10. g. 2. Sam. 12, 13. Psal. 103, 1, 2, 3. Mat. 9, 2. Rom. 10, 9. Galat. 2, 20. 2. Tim. 4, 8. h. Ephes. 2, 8, 9. i. Eph. 1, 7. Col. 1, 14.

a Iacob. 2. v. 19. Tu credis quoniam vnus est Deus; benefacis: & Dæmones credunt, & contremiscunt; Luc. 8, 13. Qui supra petram: qui cum audierint, cum gaudio suscipiunt verbum: & hi radices non habent: quia ad tempus credunt.

RESP. Atqui hæc Fides est, non Notitia propriè dicta, nec Fiducia.

b Act. 24, 24. Secundum sectam, quam dicunt hæresim, sic deseruio Patri & Deo meo, credens omnibus quæ in lege & Prophetis scripta sunt, spem habens in Deum.

b **RESP.** Bene omnibus; sed non solum iis omnibus Credens; non solum Fidens, minus noscens omnia.

c Heb. 10, 1. Vnquam enim habens Lex futurorum bonorum, non ipsam imaginem rerum; per singulos annos eisdem ipsis hostiis quas offerunt indesinenter, nunquam potest accedentes perfectos facere: alioquin cessissent offerri. &c. Rom. 4, 20, 21. In re promissione etiam Dei non hesitauit dissidentia, sed confortatus est fide, Dans gloriam Deo, plenissime sciens, quia quacunque promisit, potensest & facere.

RESP. Testatur hic fidem & spem; non quod fides sit fiducia: Clara est distinctio vtriusque.

f Rom. 10, 10. Corde enim creditur ad iustitiam: ore autem fit confessio ad salutem.

RESP. f. Quia Corde, ergone & in Meo in-

fallibiliter? vbi de Meo Scriptura?

g 2. Reg. 12, 13. Peccavi Domino. Dixit que Nathan ad Dauid; Dominus quoque transtulit peccatum tuum. Pl. 192, 3. Qui propitiatur omnibus iniquitatibus tuis, qui sanat omnes infirmitates tuas. Mat. 9, 2. Dixit que paralytico; Confide fili, remittuntur tibi peccata tua. Rom. 10, 9. Si Confitearis in ore tuo Dominum Iesum, & in corde tuo credideris, quod Deus illum suscitauit à mortuis: saluus eris. Gal. 2, 20. Vivo autem iam non ego; vivit vero in me Christus. Quod autem nunc vivo in carne, in fide vivo Filij Dei qui dilexit me, & tradidit se me ipsum pro me. 2. Tim. 4, 8. In reliquo reposita est mihi corona iustitiae, quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex. Non solum autem mihi, sed & iis qui diligunt aduentum eius.

RESP. hæc vni facta reuelatio de salutis suæ certitudine, non simul facta singulis censeri debet. Vult, potestque propitiari omnibus; sed qui se capacem reddat, scit nemo, nisi cui personaliter reuelatur, vt Paralytico, Paulo. &c.

h Eph. 2, 9. Gratia enim estis saluati per fidem, & hoc non ex vobis. Dei enim Donum est: Non ex operibus, vt ne quis gloriatur.

h **RESP.** Principaliter ex gratiâ, non ex operibus, nisi accidenter, & tamen vere.

i Eph. 1, 7. In quo habemus redemptionem per sanguinem eius, remissionem peccatorum, secundum diuitias gratiæ eius quæ superabundauit in nobis. Col. 1, 14. Idem eisdem verbis.

Non excludit meritum operum bonorum.

QVÆSTIO XXII.

Quæ sunt illa, quæ necesse est hominem Christianum credere?

RESP. Omnia quæ nobis in Evangelio præcipiuntur & promittuntur: quorum ferè potiorum summa in Symbolo Apostolico, seu in capitibus

tibus Catholicæ & indubitæ omnium Christianorum fidei, breuiter comprehenditur:

Hæc est, quæ in Verbo Scripto ac Tradito continentur. Nam Symbolum est traditum.

a Marc. 1. 15. Marc. 16. 15, 16.

QVÆSTIO XXIII.

Quod est illud Symbolum?

RESP. Credo in Deum, Patrem omnipotentem creatorem cali & terra.

Et in Iesum Christum, Filium eius unigenitum, Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus & sepultus, descendit ad inferna, * inferos, tertio die resurrexit à mortuis, ascendit ad cælos, sedet ad dextram Dei patris omnipotentis, unde venturus est iudicare vivos & mortuos.

† crede Credo in Spiritum Sanctum, † sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, & vitam æternam. Amen.

DOMINICA VIII.

QVÆSTIO XXIV.

In quot partes distribuitur hoc Symbolum?

RESP. In tres partes. Prima est de æterno Patre, & nostri creatio-
ne. Altera est de Filio, & nostri redē-

ptione. Tertia est de Spiritu Sancto, & nostri sanctificatione.

QVÆSTIO XXV.

Cum una tantum sit essentia diuini, cur tres istos nominas? Patrem, Filium, & Spiritum Sanctum?

RESP. Quia Deus ita se in suo Verbo patefecit, quod tres hæ distinctæ personæ sint vnus ille verus & æternus Deus & coequalis.

a Marc. 12. 29. ex Deut. 6, 4. 1. Cor. 8, 4. Esa. 48, 16, 17. Mat. 3. 16, 17, Mat. 28, 19. Ioh. 5, 32. Ioh. 14, 16. Ioh. 15. 26. 1. Ioh. 5, 7. Ioh. 10, 30.

DE PATRE

DOMINICA IX.

QVÆSTIO XXVI.

Quid credis cum dicis: Credo in Deum Patrem omnipotentem creatorem cali & terræ?

RESP. Credo, æternum Patrem Domini nostri Iesu Christi, (qui cælum & terram cum omnibus, quæ in ijs sunt, ex nihilo creauit, & quique eadem æterno suo consilio & prouidentia sustentat ac gubernat,) propter semetipsum & Christum, Deum meum & patrem meum esse. Itaque sic *in eum spero*, sic in eo acquiesco, vt non dubitem, quin prouisurus sit omnibus,

Qq tum